

וכתוּב אֶחָרִיו, קָחוּ מְאֹתֶיכֶם תְּרוּמָה לְהֵן. מְאֹתֶיכֶם וְדָאי, וְלֹא בַּרְאָשׁוֹנָה שְׁבִתּוּב מֵאַת פֶּלְאֵשׁ אֲשֶׁר יַדְכְּנוּ לְבָבוֹ. וַיַּקְהֵל מְשָׁה וְגֹוי, מִאֵיזָה מָקוֹם הַקְהֵל אָוֹתָם? אֶלָּא מִשּׁוּם שְׁהִי אָוֹתָם עָרֵב רַב בְּינֵיהֶם, הַצְּטָרֵךְ מְשָׁה לְכַנֵּסם וְלִיחְדָּם מִבְּנֵי הָעָם.

וַיַּקְהֵל מְשָׁה. רַبִּי אֶבֶן פָּתַח, (דברים לא) הַקְהֵל אֶת הָעָם הָאֱנֹשִׁים וְהָנָשִׁים וְהַطְּרָף. מַה לְהַלֵּן כָּלֵל שָׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, אָף כָּאֵן כָּלֵל שָׁל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְמַיְהָם? שָׁשִׁים רְבָוא. רַבִּי אֶלְעֶזֶר פָּתַח אֶת הַפְּסוֹק בִּישְׂרָאֵל, כִּשְׁרַד מְשָׁה מֵהָר סְנִין, שְׁבִתּוּב (שמות ל"ב) וַיַּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ אֶת קֹול הָעָם בְּרֻעָה וַיֹּאמֶר אֶל מְשָׁה קֹול מַלְחָמָה בְּמִחְנָה. וַיַּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ, וְכִי יְהוֹשֻׁעַ שָׁמֵעַ וּמְשָׁה לֹא שָׁמֵעַ? אֶלָּא וְדָאי, עַכְשָׁוּ יְהוֹשֻׁעַ לְאַחֲרֵי יְהוֹשֻׁעַ, וּמְשָׁה הַיָּה יְהוֹדָע. אָם כֵּה, מַה זוּ בְּרֻעָה? אֶלָּא בְּרֻעָה פָּטוּב בָּהּ, שָׁאָתוֹ קֹול הַיָּה בְּצֹר הַאָחָר. וַיַּהֲוַעַד שְׁהִי פָּנֵי הַלְּבָנָה, הַתְּבוּנָה בָּאוֹתוֹ קֹול שְׁהִי שָׁל צְדָקָה, מִיד - וַיֹּאמֶר אֶל מְשָׁה קֹול מַלְחָמָה בְּמִחְנָה.

בָּאוֹתָה שָׁעָה נִשְׁבְּרוּ שְׁנִי לוּחוֹת הַאֲבָן שְׁהִי בְּרִאשׁוֹנָה. וְהִרְאֵי בָּאָנוֹן, שְׁהָם כְּבָדוֹ עַל יָדוֹ, וַיַּפְלֹל וַיִּשְׁבַּרְוּ. מַה הַטּעַם? מִשּׁוּם שְׁפָרְחוּ הָאָתוֹת מִתּוֹךְ לוּחוֹת הַאֲבָנִים.

בָּאָ וְרָאָה, בָּאַרְבָּעָה תְּקִופָּות בְּשָׁנָה מַתְעוּרָר קֹול בְּאַרְבָּעָת צְדִידִי הָעוֹלָם, בָּאוֹתוֹ קֹול שְׁהַתְּעוּרָות הַאָחָר מַתְעוּרָר בּוֹ, וְאָוֹתָה הַתְּעוּרָות הַאָחָר נִכְנָסְתָ בֵּין קֹול לִקְוֹל, וַיַּחֲשֹׁךְ קָאָור בְּקוֹל שְׁלְמָתָה. מִשּׁוּם שְׁלָא הַגִּיעַ הָאָור שֶׁל הַקֹּול שְׁלְמָעָלה לְקֹול, וְאַתְּחַשֵּׁה נְהֹרָא בְּקָלָא דְלַעַילָּא,

בְּלַחְזֹדִיָּהוּ. מִיד וַיַּקְהֵל מְשָׁה אֶת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגֹוי. וְכַתִּיב בְּתְּרִיהַ קָחוּ מְאֹתֶיכֶם תְּרוּמָה לְיִיָּה. מְאֹתֶיכֶם וְדָאי, וְלֹא בְּקָדְמִיתָא דְכַתִּיב, מֵאַת כָּל אֲשֶׁר יַדְכְּנוּ לְבָבוֹ. וַיַּקְהֵל מְשָׁה וְגֹוי, מִאן אַתְּרַכְּנֵשׁ לְוֹן. אֶלָּא בְּגִין דָהוּ אַיְנוֹן עַרְבָּ רַב בְּיִנְיִיהַ, אַצְטְּרֵיךְ מְשָׁה לְאַגְּנֵשָׁא לְוֹן, וְלִיחְדָּא לְוֹן מִבְּנֵי הָעָם.

וַיַּקְהֵל מְשָׁה. (שםoth לה) **רַבִּי אֶבֶן פָּתַח,** (דברים לא) **הַקְהֵל אֶת הָעָם הָאֱנֹשִׁים וְהָנָשִׁים וְהַטְּרָף.** מַה לְהַלֵּן כָּלָל דְכַלְהוּ יִשְׂרָאֵל, אָוֹף הַכָּא כָּלָל דְכַלְהוּ יִשְׂרָאֵל, וּמִאן אַיְנוֹן. שְׁתִין רְפּוֹא.

רַבִּי אֶלְעֶזֶר פָּתַח קָרְא בִּישְׂרָאֵל, בְּדַבֵּר נְחִיתָה מְשָׁה מִן טְוָרָא דְסִינִי, דְכַתִּיב, (שםoth לב) וַיַּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ אֶת קֹול הָעָם בְּרֻעָה וַיֹּאמֶר אֶל מְשָׁה קֹול מַלְחָמָה בְּמִחְנָה. וַיַּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ, וְכִי יְהוֹשֻׁעַ שָׁמֵעַ, וּמְשָׁה לֹא שָׁמֵעַ. אֶלָּא וְדָאי, עד הַשְׁתָּא יְהוֹשֻׁעַ לֹא הָוֶה יָדַע, וּמְשָׁה דָוָה יָדָע. אֶלָּא בְּרֻעָה בְּהָיָה. אֵי הָכִי מַהוּ בְּרֻעָה בְּהָיָה. אֶלָּא בְּסְטָרָא אַחֲרָא דָוָה. וַיַּהֲוַעַד דָהוּ אַגְּפָוִי דְסִינָרָא דְרַעָה, מִיד וַיֹּאמֶר אֶל מְשָׁה קֹול מַלְחָמָה בְּמִחְנָה.

בְּהַהְיָה שְׁעַתָּא אַתְּבָרוּ תְּרִין לְיָחִי אַבְנָא דָהוּ בְּקָדְמִיתָא. וְהָא אַוְקִימְנָא, דְאַיְנוֹן. אַתְּיִקְרָרָו עַל יָדוֹ (דף קצ"ה ע"ב) וַיַּפְלֹל וַיַּאֲתָבָרוּ. **מַאי טְעַמָּא.** בְּגִין דְפָרָחוּ אַתְּוֹן מָgo לְיָחִי אַבְנָין.

הָא חֹזֵי, בְּאַרְבָּעָה תְּקִופָּין דְשְׁתָּא, קָלָא אֲתָעֵר, בְּדַ' סְטָרִין דְעַלְמָא, בְּהַהְוָא קָלָא אֲתָעָרוֹתָא דְסְטָרָא אַחֲרָא אֲתָעֵר בְּיהָה. וְהַהְוָא אֲתָעָרוֹתָא דְסְטָרָא אַחֲרָא עַל בֵּין קָלָא לְקָלָא, וְאַתְּחַשֵּׁה נְהֹרָא בְּקָלָא דְלַתְּתָא. בְּגִין דָלָא מְטָא נְהֹרָא בְּקָלָא דְלַעַילָּא,